І чужому научайтеся,
Й свого не цурайтеся . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-3740
— Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 46. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го БЕРЕЗНЯ 1965 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 11, 1965 No. 46. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 10-го березня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ДЕМОНСТРАЦІЯ НЕГРІВ І БІЛИХ В СЕЛМІ, АЛАБАМА, НЕ ВІДБУЛАСЯ, бо д-р Мартин Лютер Кінг, який її очолював, закликав 1 500 маршуючих до Монтгомері демонстрантів, припинити похід. Він це зробив на просьбу президента Джансона й головного прокуратора Каценбаха. Федеральний суддя не дав дозволу на демонстраційний похід до стейтової столиці, боючися заворушень. В урядових колах сподіваються, що суд дозволить на демонстрацію і тоді вона зможе відбутися спокійно, а не так, як в неділю 7-го березня, коли 84 особи були поранені під час того, як поліція стримувала похід згідно з наказом губернатора Воллеса. Білі напали на трьох білих священиків, які брали участь в демонстрації, і важко їх побили. Це було поза походом.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ АППАЛАЧСЬКОМУ РАЙОНОВІ. Згідно з цим законом 11 стейтів в цьому районі дістануть 1 100 000 000 на розбудову автострад і шляхів. Це дасть працю багатьом особам, і цим способом уряд плянує поборювати вбогість. Президент вжив до підписання закону 126 пер, які роздав тим особам, що заслужилися при ухваленні цього закону. З фондів користатимуть стейти: Кентакі, Вест Вірджінія, Пенсилвенія, Теннессі, Огайо, Норт Каролайна, Вірджінія, Меріленд, Джорджія, Алабама та Південна Каролайна. Праці почнуться вже на весні, і населення відчує добрий вплив того закону ще цього року.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ЗВІЛЬНИВ ТРЬОХ ВОЯКІВ, які з релігійних причин є запереченням війни і відмовляються від військового вишколу та брати участь у битвах. Найвищий Суд виявив, що звільнені від військової служби можуть бути тільки ті, які вірять в залежність від „найвищої істоти" і які вірять в те, що їх обов'язок щодо служби тій найвищій істоті стоїть понад всіми іншими людськими обов'язками. Деніл Андрю Зігер і Арно Саша не хотіли служити у війську, кажучи, що їм забороняє робити це релігія. Вони обидва з Ню Йорку, а Форест Бріжт Пітер із Сан Франсіско. Вони не хотіли служити у війську і були засуджені за це, але Найвищий Суд ЗДА скасував їхній засуд.

В ЧІЛІЙСЬКИХ ВИБОРАХ ПЕРЕМОГЛА ПАРТІЯ ХРИСТИЯНСЬКИХ ДЕМОКРАТІВ, яка є за тісною співпрацею із ЗДА, і яку очолює президент Едуардо Фрей Монтальва. Ця партія тепер здобула 82 мандати в Палаті Послів і 12 місць в Сенаті. Палата має всього 147 Послів. Програли вибори комуністи й соціялісти. Президент Фрей заявив, що вислід виборів дав мандат очолюваній ним партії здійснювати програму соціяльних реформ та тісної співпраці із ЗДА і в рамках Союзу для Поступу підтримуваного Америкою.

ЗДА ВКЛАДАЮТЬ $750 000 000 ДО МІЖАМЕРИКАНСЬКОГО БАНКУ РОЗВИТКУ, згідно з ухвалою Конгресу ЗДА. До цього банку вклали гроші всі 19 американських країн. ЗДА вже мали уділів на $150 000 000, а тепер Конгрес схвалив, щоб американські вклади збільшити на $750 000 000. Давніше цю саму суму схвалила Палата Репрезентантів, і тепер цей законопроєкт переслали до підпису Президента. Новосхвалену суму ЗДА мають вплатити впродовж найближчих трьох років.

В ТРАВНІ ЦЬОГО РОКУ ПОКЛИЧУТЬ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ 15 000 РЕКРУТІВ, бо тоді треба буде 21 000 рекрутів, а добровільців буде тільки 6 000. Число добровільців зменшилося після того, як почали ширитися чутки про скасування обов'язкової військової служби. В серпні минулого року покликали тільки 3 300 рекрутів, бо було доволі добровільців. В квітні цього року покличуть 13 000 рекрутів.

У СВІТІ

5 АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ ВІДКЛИКАЛИ ВЖЕ СВОЇХ АМБАСАДОРІВ з Західньої Німеччини: Судан, Савді Арабія, Сирія, Ірак і Марокко. У Мекна за 150 миль від Каїро відбуваються наради міністрів 13-ох арабських країв, на яких має вирішитись політика арабського світу у відношенні до Західньої Німеччини — у зв'язку з повідомленням, що вона нав'язує дипломатичні взаємини з Ізраїлем.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР обурювався у своїй прилюдній промові на вістку, подану американською пресою, що він запросив до себе східньо-німецького диктатора Вальтера Ульбріхта під натиском зболку Совєтів. Однак він не подав ніякого арґументу, чому власне він запросив того, зненавидженого всіма німцями, німецького комуніста і чому приймав його з усіма почестями, як голову держави, знаючи, що це провокація в сторону німців.

ЗБІГОВИЩЕ 19-х КОМПАРТІЙ У МОСКВІ БУЛО ПОВНОЮ НЕВДАЧЕЮ. Воно скінчилося в п'ятницю 5 березня, але комунікат проголошено щойно в 5 днів пізніше. На тому зборищі приходило до гострих суперечок між прихильниками та противниками розгри з Комуністичним Китаєм й остаточно прийнято компромісову постанову, що світовий з'їзд 81 компартій треба скликати після „основної попередньої підготови". Практично це означає похоронення того проєкту. За західніми коментарями — той московський з'їзд ствердив остаточний кінець керівництва большевиків в міжнародньому комунізмі.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ЗАЯВИВ у палаті громад, що міністер закорд. справ Майкел Стюарт поїде до З'єднаних Держав 22 і 23 березня ц. р. Вільсон заявив у справі В'єтнаму, що мирові розмови про В'єтнам повинні розпочатися після того, як комуністи припинять свої атаки. Зрештою, він радив почекати до висліду нарад Стюарта з керівними американськими чинниками у Вашингтоні.

МІЖНАРОДНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ У ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ ПЕРЕСЛАЛА ще 13 лютого цього року Британії і Совєтському Союзові, які спонсорам Женевської конференції з 1954 року, коли-то покликано до життя ту Комісію, заклик, щоб вони „негайно вжили необхідних заходів проти щораз гіршої ситуації у В'єтнамі". Сталося це після першого бомбардування Америкою Північного В'єтнаму. Совєтські і британські чинники промовчали той заклик аж дотепер. Той заклик підписали тільки індійський і польський члени Комісії, — канадієць написав свій окремий звіт, в якому ствердив вину за Північним В'єтнамом.

ЗДА ГОТОВІ ПОСТАЧАТИ ХАРЧІ ЄМЕНСЬКИМ РОЯЛІСТАМ, дармащо в 1962 році визнали республіканський режим Абдуллаха аль-Саляла, який прийшов до влади внаслідку державного перевороту, переведеного з військовою допомогою від Об'єднаної Арабської Республіки. Ця остання (Єгипет) по нинішній день втримує в Ємені коло 50.000 свого війська, на якому тримається згаданий новий режим. Все ж, скинений з престолу Імам Мохаммед аль-Бадр має стільки відданих йому єменських арабів, що все ще їде громадянська війна.

В АЛАБАМІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РАСОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Селма, Алабама. — Друга демонстрація, очолювана доктором Мартином Лютером Кінгом, закінчилася спокійно. Її провідник припинив її зараз за містом, коли проти 1 500 демонстрантів станули 100 поліцистів, які мали наказ її затримати та не допустити до того, щоб демонстранти маршували до столиці стейту Алабама, Монтгомері, щоб там домагатися реєстрації негритянських виборців. Д-р Кінг діяв по думці президента Джансона, який просив його не вести демонстрантів проти волі поліції і не спричиняти заворушень. Перед поліцистами демонстранти впали на вколішки та помолилися і після того вернулися до церкви, звідки вони вийшли. Президент Джансон і головний прокуратор Нікoлас де Каценбах сподіваються, що окружний федеральний суддя Френк М. Джансон дасть дозвіл на демонстрацію і вона зможе відбутися в четвер, 11-го березня. Суддя був заборонив демонстрацію 9-го березня, зваживши, щоб не прийшло до проливу крови, як це було в неділю 7-го березня, коли поліція гумовими палками і слізним газом розгоняла демонстрантів та при цьому поранила 84 особи, з яких кільканадцять були важко поранені. До Селми прибули численні білі, головним чином священики, які йшли разом із неграми та підтримували їхні справедливі домагання в справі виборчих прав. Того самого дня в численних більших містах країни відбулися масові демонстрації для підтримки негрів в Алабамі. І так в Дітройті губернатор - республіканець Джордж Ромні і посадник Джером Кевеню очолювали 10 000 осіб, які демонстраційно маршували 10 бльоків. Поліція дозволила на демонстрацію, яка відбулася спокійно. Коло 1 000 осіб демонстрували Біля Білого Дому. Ніхто не був заарештований, бо демонстрація відбувалася спокійно, подібно, як це було перед будинком, в якому уряду головний прокуратор де Каценбах. Подібні демонстрації в обороні негрів відбулися в Шикаґо, Лос Анджелесі, Берклі (Каліфорнія), Гартфорді (Конн.) Сиракюзах (Н. Й.), Спрінґфілді (Огайо) і Бостоні (Масс.).

Д. Шмаґала переобраний на голову Клівлендської Округи УНС

Клівленд. — В суботу, 6 березня ц. р., тут у приміщенні Народного Дому відбулися річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, який об'єднує 16 Відділів з Клівленду, Лорейну, Акрону і Лейквуду з кругло 4.500 членами. На збори прибуло приблизно п'ятдесят делегатів із 14 Відділів з місцевими головними радними Дмитром Шмаґалою та Осипою Оліникевич на чолі. Приявними були також головний секретар Ярослав Падох та обласний організатор Володимир Гірняк. Зборами проводив професор місцевого Джан Керол Університету д-р Михайло Пап, а секретарював Василь Камінський.

Після прийняття протоколу попередніх зборів, прочитаного гол. радною О. Оліникевич, Управа Округи склала справоздання з праці. Голова Д. Шмаґала пригадав дві успішні союзові імпрези: 70-річчя УНСоюзу, відзначене 23 лютого м. р. при співучасті мейора Клівленду, сен. Лавші, конгр. Фіґена й інших, з промовою ред. А. Драгана, та Союзовий День 27 вересня м. р. при співучасті заст. гол. предсідника інж. Степана Куропася. Організаційна праця в минулому році була живішою завдяки допомозі обл. організатора В. Гірняка, з якої, на жаль, не всі відділові секретарі користали. Округа допомагала місцевим організаціям, зокрема молодечим, інвалідам і ін. в міру своїх засобів. Подякою для співробітників, зокрема для В. Камінського, голова закінчив свій звіт, який доповнювали касир Григорій Кисіль, секретарка О. Оліникевич, орг. реф. проф. Роман Чучкевич і імпрезовий реф. В. Камінський. На внесення контрольної комісії, поставлене В. Владимиром і Я. Кравчуком після живої дискусії уділено управі абсолюторію До нової управи обрано: голова — Дмитро Шмаґала, заст. голови — Михайло Задорецький і Теодор Кость з Акрону, секретар Ярослав Кравчук, касир інж. Богдан Волинець, орган. реф. — проф. Роман Чучкевич, культ.-імпрез. — Михайло Мелеський і прес. реф. — Василь Камінський. До конт. рольної комісії покликано

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗДА ВІДКИНУЛИ МИРОВУ ПРОПОЗИЦІЮ У ТАНТА ЩОДО В'ЄТНАМУ

Об'єднані Нації. — З'єднані Держави відкинули пропозицію генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, щоб сім держав: ЗДА, СССР, Британія, Франція, Комуністичний Китай, Північний В'єтнам і Південний В'єтнам переділи конференцію для мирного полагодження конфлікту за В'єтнам і щоб ту конференцію згодом доповнити ще Ляосом і Камбоджею, поширивши денний порядок конференції на цілий Південь Азії. Американська відповідь висловлює признання У Тантові за його мирові заходи і добру волю та злагідною свою відзаявою, що „лінії зв'язку повинні бути надалі відкриті". По суті, ЗДА повторили своє давнє становище, що переговори про мирну полагоду конфлікту за В'єтнам можуть розпочатися щойно після того, як Північний В'єтнам припинить активно підтримувати півдєнно - в'єтнамських партизанів та що покищо Північний В'єтнам не подав ніякої познаки, що він вирікся своєї цілі — силою накинути Південному В'єтнамові комуністичний режим. Тому, що Північний В'єтнам не змінив ні трохи свого становища після американських летунських атак, а ті атаки — як це стверджують американські часописи — принесли наспраді мало користи з суто-військового погляду, бо навіть не надщербили воєнного потенціялу Північного В'єтнаму, то тамошня війна зайшла в сліпий кут. Америка — коментують американські газети — мусить проявити а найбільше чисту нові акти рішучости, якою хоче переконати Північний В'єтнам і в'єтнамських комуністів (повстанців у Південному В'єтнамі), що вони не мають шансів виграти ту продовжування ними війни коштує їм задорого. Однак посилення бомбових нальотів проти Північного В'єтнаму й поширення їх на цілу територію Північного В'єтнаму мусять спричинити реакцію бодай у вмарші 300.000 регулярного північно-в'єтнамської армії на терен Південного В'єтнаму, якщо не в збройній інтервенції Комуністичного Китаю. В кожному з тих випадків це рівнялось би перетворенню В'єтнаму у „другу Корею", з занагажуванням всієї американської мілітарної потуги.

Ісляндець — суддя В. Дж. Ліндал в доповіді на конференції УВАН підкреслював універсальність Шевченкових ідей

Вінніпег. — Головним доповідачем на сімнадцятій Шевченківській Сесії УВАН був ісляндець — канадійський суддя і громадський діяч В. Дж. Ліндал, який у своїй доповіді підкреслював універсальність Шевченкових ідей.

Відбулася конференція в неділю 7 березня ц. р. у вечірньо виповненій залі Українського Народного Дому у Вінніпегу. На передовій стіні висів удекорований національними кольорами портрет Т. Шевченка роботи проф. К. Антоновичевої. На великому бічному столі були розкладені найновіші праці про Шевченка, переклади його творів на різні мови й кращі видання його творів. Сесію відкрив проф. Яр. Рудницький, підкресливши, що цим разом вона буде двомовна: українсько-англійська тому, що головним доповідачем буде ісляндець — суддя В. Дж. Ліндал, відомий своєю працею в ділянці міжетнічних взаємин у Канаді. Це він — говорив професор Рудницький — вперше ознайомив ісляндців з творчістю Шевченка, двічі пишучи статті про українського генія.

Покликаний до слова суддя Ліндал дав в англійській мовлі блискучу аналізу Шевченкової творчости з становища універсальних ідей, що їх находимо в Шевченкових поемах, зокрема в „Кавказі", „Неофітах", „Марії", та ін.

Суддя Ліндал зробив деякі порівняння з творами ісляндських поетів, як напр. Гальмара Йонсона, та світових геніїв, як Данте, Мілтон, Буниян, і ін. В німі приявних дякувала судді Ліндалеві за його доповідь п-ні О. Войценко.

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКА ГАЗЕТА ПРО РОКОВИНИ 22 СІЧНЯ

Рим. — Римський політичний тижневик „Іль Чентро" з 24 січня ц. р. надрукував простору статтю д-ра Василя Федорончука про роковини проголошення незалежности і соборности України. Статтю під заголовком: „Ще жива в українському народі свідомість незалежности й демократичної свободи" розглядає процес національного відродження України у період до першої світової війни і української революції в 1917-18 роках, у важких умовах автократичного царського режиму і переслідувань всяких проявів культурного й політичного життя українського народу; події в Росії і на Україні, за яких відбувся революційний зрив українського народу і була створена Українська Центральна Рада як загальнонаціональне представництво українського народу.

Крім того, у своїх виданнях з 3-10 і 17 січня „Іль Чентро" опублікував статті д-ра Василя Федорончука на східньо-європейські теми, які посередньо стосуються і України.

Д-Р ВАСИЛЬ ФЕДОРОНЧУК ДОПОВІДАВ У КЛЮБІ „ВІЛЬНИХ ЗУСТРІЧЕЙ"

Рим. — Дня 23 січня ц. р. в клюбі „Вільних зустрічей" в Римі д-р Василь Федорончук виголосив доповідь на тему: „Історичне значення незалежної української держави в 1917-20 роках". Доповідь, яка практично була відзначенням історичних Актів незалежности і соборности України, прослухала добірна авдиторія з понад сто осіб, у тому числі і двох членів італійського парляменту.

НТШ І УЛТПА ВЛАШТОВУЮТЬ СПІЛЬНУ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Математично-Природописно-Лікарська Секція НТШ і Головна Управа Українського Лікарського Товариства Півн. Америки влаштовують у суботу 13 березня 1965 р. о год. 6-ій вечором у великій авдиторії Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — третю спільну Наукову Конференцію. В програмі Конференції лікар д-р Е. Грабарчук виголосить доповідь на тему „Вплив алькоголю на нервову систему людей". З черги д-р Л. Стефанівська говоритиме про „Реабілітацію — як нову спеціяльність лікарської науки".

Під час Конференції будуть висвітлені кольорові фільми з лікарської тематики. Конференція є призначена для ширшого загалу громадянства.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ ПІЯНІСТКИ МАЛЬВИНИ ЛЕСЯК

Філядельфія. — Мальвина Лесяк, піяністка з українського роду, народжена в Шамокіні, Па, виступила в неділю 2 лютого ц. р. із власним фортепіяновим концертом, що його спонзорував еспанський консул при співучасті державного департаменту ЗДА. У програмі були еспанські музичні фортепіянові твори: Анґлеса, Канталоса Альбеніса, Солера, Ґрандоса, Рондріґо, Гафтера та Момпона. Наступний концерт відбудеться в авдиторії Менор Джуніор Каледжу, вищої школи, яку ведуть Сестри Василіянки в Джен-кінтаун, Па., в неділю, 14. березня 1965, в годині 4-ій пополудні.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„МАСНИЦІ"

Минулої неділі, — пише 22 лютого ц. р. кореспондент „Радянської України", — у Ромнах, Сумської області, „над голубою Сулою влаштували масниці — свято проводів зими і зустрічі весни".

Якже виглядали ці „масниці"?

Пісні, музика, передзвін бубнів і московські „тройки".

На закінчення „масниць" — комсомольці Петро і Людмила Бачинські зареєстрували свій шлюб.

МОСКОВСЬКІ

Кореспондент „Радянської України" А. Скорий розповідає 23 лютого про каварні міста Полтави. Виявляється, що в каварнях „Юність" та „Ластівка" подбали, щоб люди пили не каву, не чай, а горілку та ще й „московську" А пісні? Завжди тут чусте вечорами московську пісню „Шумєл камиш".

ЕФЕКТ ПО-СОВЄТСЬКОМУ

Сукно, вироблюване Одеською суконною фабрикою, — пише 12 лютого ц. р. А. Засуха в „Рабочій Газеті", — це суцільний блок: На кожному сантиметрі плями, нерівномірне забарвлення, з дірками. Назва цього сукна — „Ефект".

РАЗ НА ЗАКАРПАТТІ

Біля села Теребля, Закарпатської области, видобули з глибини три тисячі метрів природний газ, — повідомляє 21 лютого ц. р. „Радянська Україна".

АНТИРЕЛІГІЙНІ ЛЕКЦІЇ

Регулярно, двічі на місяць, на кременчуцькій автомобільній фабриці збираються робітники на антирелігійні лекції, — пише 24 лютого кореспондент „Радянської України".

Такі ж лекції супроводжувані показами кінофільмів, відбуваються і на крюківській вагонобудівній фабриці.

Загалом, за відомостями кореспондента на Полтавщині діють понад 200 атеїстичних лекторія, переважно у сільських місцевостях.

„ЗОЛУШКА" У ЛЬВІВСЬКІЙ ОПЕРІ

У Львівському театрі опери та балету імени Івана Франка відбулася прем'єра балету С. Прокоф'єва „Золушка" („Попелюшка") — балетмайстер А. Шукеро, мистецьке оформлення Є. Лисака, диригент — Ю. Луців.

БІЛЬШЕ РИБИ БІЛЬШЕ М'ЯСА

Річний вилов риби має бути не менший за 70 тисяч центнерів на кожне рибальське судно! — такий наказ дістали рибалки Чорного та Озівського морів. Моря мусять дати свої дари! Якщо порівняти рибу з бараниною, то, щоб одержати таку кількість м'яса, довелося б зарізати щонайменше 215-220 тисяч овець, — вдається до аритметики „Радянська Україна" за 10 лютого ц. р.

ОЦЕ ВИЧОК!

„На фармі колгоспу „Авангард" Снігурівського району на Миколаївщині, — пише 21 лютого ц. р. кореспондент „Радянської України", — є незвичайний бичок: йому лише 10 місяців, а вага його — 450 кілограмів, у два рази вища, ніж у бичків такого ж віку".

Чи не зобов'язався цей бичок перед державою дати ій більше м'яса?

ТЕХНІКУ „ОСВОЮЮТЬ" . . ГОРОБЦІ

Павлоградська цегельня на Дніпропетровщині, — пише „Радянська Україна" 16 лютого ц. р., — придбала нове технічне устаткування. І „лежить воно просто неба. Його „освоюють горобці".

БУКОВИНЦІ ЗОБОВ'ЯЗУЮТЬСЯ . . .

„Сільські трудівники Буковини зобов'язалися зібрати цього року з кожного гектара засіву — по 22 центнери зерна", — пише 21 лютого ц. р. „Радянська Україна".

Спробуй не зобов'язатися!

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ

I.

ТЛО І ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОДІЙ

(А.Д.). — Це було в останньому тижні мин. місяця, від 21 до 28 лютого цього 1965 року. Можливо, що назва „Українські Дні" може видаватись перебільшеною, бо не тільки українці були учасниками великих урочистостей інсталяції новонайменованих 27 нових кардиналів, і не тільки Україна була там предметом уваги. Але з власних спостережень і вражень маю підставу твердити, що Україна й українці були там предметом головної уваги, що події тих днів мають для України й українців найбільшу вартість і значення в широкому, міжнародному маштабі, і що саме це підкреслює історичність тих подій.

Про головні з цих подій вже були вісті у „Свободі", наскільки можна було їх передати в коштовних телефонічних повідомленнях. Доповнення цих вістей згадкою про деякі подробиці і головно, спостереження та враження, базовані переважно на фактах, мають на меті дати нашим читачам не тільки повну інформацію, але й допомогти їм виробити загальне уявлення та глибше збагнути ті події справді історичного значення не тільки для нас, українців, і нашої батьківщини-України, але й для світу, в якому живемо, і для доби, яку співтворимо.

Нашу розповідь попередимо коротким описом місця, в якому ці події відбулися.

Держава з найменшою територією і найбільшою могутністю

Місто Ватикан (Чітта дель Ватікано) є незалежною, суверенною державою, визнаною італійським урядом в 1929-му році. Воно лежить на горбі, на правому березі Тибра, і займає тільки 109 акрів площі, відділеної від Риму могутнім, старовинним муром. Ватиканська держава має й свою мініятюрну армію, що складається з 500 вояків, включно з відомою швайцарською ґвардією, для якої барвисті синьо-жовто-червоні одностроі проєктував Мікель-Анджельо. Сувереном Ватикану є Папа. Кругло 62 країни світу мають у Ватикані амбасадорів або уповноважених репрезентантів. Це свого часу совєтський диктатор Сталін, говорячи про Папу, запитував ніби глумливо, але на ділі погордливо, скільки то він має дивізій. Але не має в світі політика із здоровим глуздом, який не здавав би собі з того справи, що Папа, володар цієї мініятюрної держави начальником тієї символічної армії 500 незобрских вояків, є духовим вождем-наставником, бо володіє над половиною більйоном душ, а його слово має більшу, бо моральну, силу, ніж нищівна спроможність гармат і ракет найбільших армій світу.

Вид на площу і базиліку св. Петра та на Ватикан

До Ватикану належить і величня базиліка св. Петра, найбільший у світі храм. Першу базиліку побудував на гробі св. ап. Петра в 319-му році імператор Константин, але з часом, коли вона стала валитися, на її місці поставлено теперішню базиліку. Її будова почалася в 1452-му році, а закінчилася в 1626-му, з участю Мікельанджело та Браманте. Базиліка має 613 стіп довжини та 450 стіп ширини і займає 163,180 квадратних стіп площі. Внутрішня декорація базиліки невимовно своєю монументальністю та красою людське уявлення. Протягом майже 200 років виконували її найвидатніші мистці світу Мікельанджело, Канова, Делля Порта та ін. Навряд чи є в світі інше місце, де б з більшою силою відчувались геній людини та всемогутність її Творця.

Площа перед базилікою св. Петра має 1,115 стіп довжини та 787 стіп ширини і може вмістити до 400.000 осіб. Її оформлення проєктував Берніні. Вона оточена чотирма рядами усіх разом 284 могутніх колон, сполучених вгорі балюстрадою, удекоровано 140 мармуровими статуями. Посередині стоїть — як пригадка поганських часів — величезний обеліск, що його привіз римський імператор Калігула з Геліополісу. По боках два фонтани.

В одному з палаців Ватикану живе й наш кардинал Йосиф Сліпий.

В околиці площі й базиліки св. Петра, розміщені численні уряди, бібліотеки, архіви та інші інституції Ватикану. Архітектурна монументаль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Право голосування

Після того, як негри в зДА виграли змагання проти давньої засади „рівні, але відокремлені" в шкільництві і тепер ще лише, так би мовити, закінчують у подробицях свої заходи щодо шкільної інтеґрації, після того як виграли змагання за право рівного з білими користування всіма засобами льокомоції, ресторанами та всіма іншими публічними влаштуваннями — вони звернули головну свою енерґію на боротьбу за право голосування. Минулорічний закон про громадянські права потвердив їм це основне конституційне право, але білі расові фанатики на півдні робили й роблять усе можливе, щоб у практиці не допустити муринів до участи в державних, шенні до демонстрантів не припинить змагання за рівноправність, ані не приносить їм чести.

Негритянські лідери цим разом змінили тактику: замість ударяти спершу в найслабші пункти, вони почали влаштовувати демонстраційні походи в стейті Алабамі, домені найрішучішого расистського губернатора Джорджа Воллеса. Якщо ці муринські лідери свідомо плянували спровокувати Воллеса на такі репресії, які наробили б шуму в цілій державі й поза нею, розреклямувавши таким чином вимоги муринів, то цей їх розрахунок виявився правильним. Минулої неділі відділи стейтової поліції і „добровільців" розбили мирний похід муринів в місті Селмі і багатьох так тяжко побили й поранили, що треба було відвезти їх до шпиталю. Алабамський губернатор і його однодумці - сеґреґаціоністи не здають собі, мабуть, справи з того, що брутальна поведінка у відношенні до демонстрантів тільки сприяє успіхам муринів.

Не є виключене, що саме під враженням цієї останньої недільної авантюри Найвищий Суд наступного ж дня в своєму присуді одноголосно признав право генеральному прокураторові скаржити стейт, який порушує Конституцію і федеральні закони в справі рівности виборчих прав муринських громадян. Водночас Найвищий Суд визнав протиконституційним узалежнювання в стейті Вірджінії реєстрації муринів для голосування — від внесення ними спеціяльних оплат. Найвищий Суд затаврував також „іспити" при реєструванні муринів у Луїзіяні, на яких іспитові комісії вимагали від них — уміння інтерпретувати американську Конституцію та стейтове законодавство!

Очевидно, що різними штучками й шиканами можна дошкуляти муринським громадянам, які хочуть зареєструватися до голосування, але це — тільки тимчасові, неповажні перешкоди. Колеса історії не вдасться завернути.

Польський шовінізм

Пропаґанда, совєтська і сателітська чи пак „народно-демократична", вихваляється, що із встановленням комуністичної влади в усіх комуністичних країнах минулася й міжнаціональна ворожнеча, немає вже шовінізму, зневажання доброго імени, традицій і окремішностей того чи іншого народу. Особливо ж підкреслюється теперішній нібито „блаженний стан" у взаєминах між польським і українським народом в еннунціяціях офіційних чинників УССР і Польщі.

Проте дійсність доводить протилежне. Не зважаючи на накинуту режимами „злагоду" між народами, польська адміністрація і польська вулиця далі ставляться крайньо вороже й нетолерантно до всього, що українське.

Кричущим і ганебним виявом цього шовінізму може бути антиукраїнський виступ відомого польського режимного поета Є. Гарасимовіча. У своїй поемі, надрукованій у 28 числі з 12-го липня 1964 року варшавського тижневика „Культура" п. н. „Руський світильник", Єжи Гарасимовіч, торкаючися відношення України до гітлерівського райху, вжив таких образливих для всього українського народу висловів як „брунатні гріхи" „тітки України", що, „за німця вийшла заміж", її „вовчі ікла" та ін.

Протестуючи проти знеславлюючого український народ і нашу Батьківщину виступу польського шовіністичного поета, видавана Українським Суспільно - Культурним Товариством у Варшаві „Наша Культура" в числі за січень 1965 року пригадала, що проти „німецького фашистського вовка боролися на Україні не тільки польські партизани, але й українці в совєтських партизанських відділах". При цьому „Наша Культура" промовчала, що боролися з німецьким загарбником не тільки большевицькі партизани, але куди завзятіше українські націоналісти — ті, з-під знаку ОУН, в рядах Української Повстанської Армії, яким за цю антинімецьку боротьбу і Москва і комуністична Варшава вбивали ніж у плечі. Збройна боротьба українського націоналістичного підпілля проти німецької нацистської окупації записана в історії і її не перекреслити вже нікому, зокрема польським та московським шовіністам.

Петро Одарченко

СВІТОВЕ ЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОСТИ ШЕВЧЕНКА

(2)

Польський учений проф. М. Якубєц стверджує у своїй праці про Шевченка, що Шевченко був „найбільшим народним поетом з усіх великих поетів світу. Поезія Шевченка була явищем єдиним і неповторним". Словінський перекладач творів Шевченка И. Абрам пише: „Жадна нація не має поета, який був би так тісно зв'язаний з народом, як чудовий Шевченко з Україною ... З Тарасових пісень перед нами постає справжній велетень, поет могутнього духу, залізної волі, високих ідей, поет з дуже вразливим, ніжним, благородним серцем і в той же час картаючий, грізний полум'яний борець за правду і справедливість".

Видатний грузинський письменник Акакій Церетелі, пригадуючи особисту зустріч з Т. Шевченком, писав: „Ця зустріч зосталася для мене світлою згадкою на все життя. Признаюся, він перший дав мені зрозуміти, як треба любити батьківщину і рідний народ".

Велику ролю відіграв Шевченко також у національно-визвольному русі болгарського народу, про що свідчать самі болгарські письменники та болгарські діячі. Інші народи в своїй боротьбі за свободу і незалежність знаходили надхнення, заохочення, надію на успіх своїх змагань і віру в перемогу — в могутній творчості Шевченка.

Західньоевропейські вчені і дослідники дали належну, дуже високу оцінку поезії Шевченка і її значення для української і світової літератури. Шведський славіст А. Єнсен ще на початку XX ст. — ще до революції 1917 року такими словами визначив місце Шевченка в світовій літературі: „Своїми високими ідеалами, справді гуманним світоглядом поет вийшов далеко за межі України і забезпечив собі постійне місце в світовій літературі. Бо Тарас Шевченко був не тільки національним, а й загальнолюдським поетом, світочем людства".

Світове значення творчости Шевченка блискучо схарактеризував Іван Франко у своїх цінних і ґрунтовних працях про Шевченка. Сучасний український письменник Олесь Гончар у своїй статті „Він належить вічності' пише: „Тарас Шевченко народився на українській землі, під українським небом, проте він належить до тих людей-світочів, що стають дорогими для всього людства і що в пошані всього людства знаходять своє безсмертя ... Щодалі він мовби росте своєю силою, славою, непогасним світлом тієї енергії, що її колись випромінило його серце і що тепер осяває широкі, день відо дня ширші простори".

Автор ґрунтовної праці про Шевченка, вірменка М. Шаґіян дала глибоку оцінку літературної творчости Шевченка і особливо підкреслила світове значення творів геніяльного українського поета. „Але Тарас Шевченко, — пише М. Шаґіян, — не тільки поет ... Він стоїть в ряду великих універсальних геніїв людства."

В історії світової літератури Шевченко здобув собі велику славу своїми геніяльними творами, присвяченими жінці-матері. Видатні літературні критики і літературознавці всього світу дали надзвичайно високу оцінку поемам Шевченка „Катерина", „Марія", „Наймичка" та іншим творам про долю жінки - матері. „Жаден з поетів не наважився піднести жінку на таку височінь, на яку насмілився Шевченко ... Невимовно вродлива Марія Тіціяна, але величнішої і святішої за Шевченкову немає", — пише румун К. Доброджяну-Гера (1893). В поемі „Наймичка" „провідна ідея поєднується з блискучим виконанням, а самий задум — плід роботи генія", — писав француз Е. Дюран (1876). „Не знаю в літературі всесвітній поета, — писав Іван Франко, — котрий би так витривало, так гаряче і з цілою свідомістю промовляв в обороні жінок, в обороні їх права на повне, чисто людське життя, котрий би таким могучим словом бичував усе те, що в'яже, деморалізує і тисне женщину. Не знаю в літературі всесвітній поета, котрий би представив так високий і так широколюдський ідеал жінки - матері, як се вчинив Шевченко".

„Такого полум'яного культу материнства, — писав Максим Рильський, — такого апотеозу жіночого кохання і жіночої муки не знайти, мабуть, ні в одного з поетів світу. Нещасний в особистому житті, Шевченко найвищу і найчистішу красу бачив у жінці, в матері".

Так одностайно письменники, критики і літературознавці різних часів і різних народів підкреслюють велике значення для світової літератури Шевченкових творів, у яких він з великою любов'ю і великим мистецьким хистом оспівував жінку - матір. Безсмертний Шевченків „Кобзар" — це книга, що, — як справедливо каже Василь Барка у своїй чудовій праці „Правда Кобзаря", — „значною частиною становить оспівування материнства в його непорочному образі і святості".

Високий гуманізм творчости великого національного поета України Тараса Шевченка вічно вабитиме і чаруватиме людей і сонцем ясним освітлюватиме їх шлях до Волі, до Добра і Правди.

В цьому вічне світове значення Шевченкових творів.

(Кінець)

„ХЛІБ, НІБИ ШВЕЦЬ ВИПІКАЄ"

Кореспондент газети „Молодь України" 22 лютого ц. р. подає такі малюнки побуту в Чернівецькій області:

Крамниця в селі Клачин. Робітник цегельні Володимир Варварук картає продавчиню:

— І що це за хліб! Не інакше, швець його випікає. А сіль! Наче з попелом.

Районове містечко Снятин. У продажу рідко побачиш мило, печиво, овочеві консерви, тютюнові вироби. У крамницях не знайдеш вил, лопат, кіс, взуття.

Віктор Приходько

ЩЕ ПРО „НЕЗАКІНЧЕНИЙ СПІР"

Після появи в „Свободі" статті „Незакінчений спір", до мене звертаються громадяни із запитами: Добре, ви пропонуєте мобілізувати всіх українців у вільному світі головно в Америці і Канаді, для жертв на українську справу. Прекрасна ідея. Але як ви уявляєте реалізацію її? Ви ж знаєте, що українці розкидані на широких просторах, що стара, так звана заробітчанська еміґрація не була й не є в повному розумінні національно свідомою, а тим більше політично чинною, що їх діти й внуки давно засимілювалися; а що навіть і так звана політична еміґрація, в масі своїй, відсунулась від політики і живе своїм приватним життям. Ось тому й маємо лише десять тисяч платників Національного Датку.

Що на це відповісти?

Передусім мушу зазначити, що я й сам у своїй статті підкреслив, що вся ця справа мобілізації чи національної активізації всіх українців у вільному світі нелегка. І для своєї реалізації потребує глибокої віри, ентузіязму і величезного накладу праці.

Один філософ сказав: тільки фанатики та ідеалісти засновують держави і релігії. А інший додав: головно, поставте перед собою велику мету — тоді перед вами відчиняється простір, несподівані сили захоплюються вашою ідеєю і йдуть вам на поміч. І ви опановуєте ситуацію. Треба вірити, що й у нашій громаді знайдуться сильні люди, які не бояться взяти на себе тягар праці для осяґнення великої мети.

Ми, українці, мусимо думати й діяти „по-державницькому". Якби нашої еміґрації було 20-30 тисяч, тоді можна було б цією справою нехтувати, але коли людей нашої національности є у вільному світі півтора мільйона, то це вже окрема „держава", себто спільнота, що числом перевищує цілу низку держав — і трактувати цю спільноту, як неорганізовану, розпорошену і безпритульну масу — не відповідає повазі, значенню і гідності нашої великої Нації. Правда, наші люди, в масі, цими справами не турбуються, дбаючи передусім за кусень хліба, але провідництво, що складається з висококваліфікованої інтеліґенції, що могла видати з-посеред себе за короткий час понад сто професорів в американських університетах, несе велику політичну й моральну відповідальність перед своїм народом там, на Рідних Землях. Той, залишений нами народ, має право сподіватися, що його сини і дочки у вільному світі не являють собою лише купи збіґців, які присмокталися до чужих ласощів, і що його еліта не лише кар'єровичі.

Треба ствердити, що рівень національної свідомости й національної активности українців у вільному світі, головно в Америці й Канаді, не є такий сумний, як його представляють песимісти. Так, справді Український Народний Фонд УККА має кругло 10 000 платників, що річно складають по 10 долярів, (а також по 25, 50 і навіть 100). Але не забуваймо, що маємо 4 братські Союзи, які об'єднують більше як 130 000 членів. Хто вони? Це наші люди, що десятками літ належать до своїх національних товариств, щорічно платять вкладки й дістають свої органи преси. Все це — люди може в більшості не є національно активні, але в кожному разі національно свідомі, і це вже велика запорука успішности праці.

Далі — маємо десятки щоденників, тижневиків, місячників. Хтось же їх передплачує, читає, підтримує. І знов же це свідчить про високий рівень національної свідомости наших громадян. Вони, можливо, не є платниками Національного Датку, але жертвують для підтримки української культури.

Маємо свою Українську Церкву, — Православну й Католицьку, із сотками тисяч вірних. Припустімо, що переважаюча більшість цих вірних є аполітична, в кожному разі, політично неактивна, але це наші люди, приналежні до наших національних Церков, а тим самим і національно свідомі.

Таким чином, як бачимо, база для організації всенародного національного датку, представляється досить солідною і надійною.

Значить, що ж потрібне? Потрібне порозуміння між цими головними українськими установами й організаціями, що є основними резервуарами нашої свідомої сили, для мобілізації цієї сили також в напрямку жертвенности на загальнонаціональні цілі. При цьому мусять відпасти чи мають бути стримані суто хатні чи суто місцеві патріотизми на користь загально - національного.

Але, звичайно, не зважаючи на цю поважну, допоміжну базу потрібна буде велика ідеологічна, інформаційна, організаційна й пропаґандивна праця по всіх місцевостях, серед усіх середовищ.

І, передусім, велика праця інформаційна та пропаґандивно - політична серед широких мас наших людей. В цім випадку можемо покликатися на повчальний і, почасти, парадоксальний приклад, як Нікіта Хрущов прислужився до збільшення Українського Народного Фонду. Було це в 1959 році, коли він прибув до Ню Йорку на сесію ОН. Як усі пам'ятаємо, серед української еміґрації зчинився великий рух обурення з приводу цієї візити. УККА запланував низку заходів. А що для реалізації протестів потрібні були засоби, то звернувся до своїх Відділів, щоб переведено серед наших людей освідомчу та збіркову акцію. І ось, в тих громадах, де було лише 30-50 постійних платників Національного Фонду, з'являлося сотки жертводавців — по доляру на „протихрущовську акцію". Що це означає? Означає, що по численних наших громадах існують сотки свідомих громадян, які з'являються „на сцену" лише у виключних випадках, коли треба „рятувати" Україну.

Цей елемент є, властиво, найбільш численний. Не можна сказати, щоб Централя УККА чи Відділи на місцях були байдужі супроти цього явища, але, ось потрібна, нарешті, надзвичайна й „всенародна" акція, щоб раз і назавжди цілковито зреформувати справу.

Як ми ми вже зазначили, уся ця справа не така проста, і для всебічного обговорення потребувала б низки нарад. Але вкажемо, для прикладу, на нашу молодь. Під керівництвом своїх проводів, хоча б на святі відкриття пам'ятника Т. Шевченкові, вона показала себе з найкращого боку. Хто ж, по суті, є ця молодь? Це, властиво, наша „армія"! Тільки в роках 1917-20 ми мали її 100 000, а тут маємо 20! І вся ця армія — національно свідома, здисциплінована і, — до того — в значній частині високошкільна! У нашій всенародній мобілізації вона також може відіграти дуже велику ролю. Іде весна — робота її не буде аж такою тяжкою.

Всі держави у світі, всі уряди плянують свою працю, поборюють перешкоди та шукають шляхів до кращого майбутнього. І ми, у вільному світі, де можемо свобідно діяти, плянувати, працювати, мусимо бути безнастанно активними, енерґійними, шукаючи шляхів і способів для визволення нашого народу

НЕОФІЦІЙНІ ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА

У ЗДА нема окремого посту прем'єр - міністра, бо сам Президент займає цей пост і провадить нарадами свого кабінету, що складається з 10-ох секретарів і кількох голів центральних урядових аґенцій. Крім того Президент має кількох офіційних дорадників з різних ділянок державного життя, які інформують його про найважливіші проблеми, що вимагають полагодження.

Але поза цими платними дорадниками Президент має ще й неофіційних дорадників, — довголітніх приятелів, які творять немов би другий кабінет, що має поважний вплив на політику, здійснювану Вашинґтоном. Хто ж ці особи, які творять коло неофіційних, але важливих, президентських дорадників?

Вашинґтонський репортер „Сатердей Івнінґ Посту" Бен Г. Баґдікіян пише в „Ню Йорк Таймсі", що через 24 години після вбивства президента Кеннеді, Джансон уже сидів у своєму вашинґтонському домі, телефонуючи на всі боки, а при ньому ввесь час були присутні правник Ейб Фортас і журналіст Вілліям С. Вайт.

У тодішній критичній хвилині президент Джансон потребував порад найближчих своїх приятелів. Він відбув довгу розмову з сенатором-демократом із Джорджії Ричардом Расселлем, який висунув був Джансона на провідника демократичної більшости в Сенаті, і говорив з Едвіном Л. Вайслем, з яким запізнався ще в 1938-му році за президента Ф. Д. Рузвелта. Джансон сказав тоді Вайслеві, що „потребує його більше, як колибудь".

Тієї першої драматичної ночі Джансон мав біля себе також тексаського публіциста Гораса Босбі, який розмовмовляв із новим Президентом доти, аж поки він не заснув.

Коли Кеннеді став президентом, то він мав лише 43 роки, отже був у такому віці, коли легше нав'язувати з людьми приязні відносини. Л. Б. Джансон має 56 років, а в цьому віці важко знаходити нових приятелів. Тому теперішній господар Білого Дому втішається приязню осіб, яких він знає десятки років. До них належать його тексаські друзі, а також особи з часів так званого Нового Розподілу, які співпрацювали з президентом Ф. Д. Рузвелтом

Баґдікіян підкреслює факт, що теперішній Президент не має жадного „габбі". Ф. Д. Рузвелт і Гаррі С. Труман відпочивали, граючи в карти. Д. Д. Айзенгавер захоплювався ґольфом, Дж. Ф. Кеннеді любив веслування та футбол. Джансон, ще бувши віцепрезидентом, сказав: „Я люблю трохи віскі, трохи сонця, трохи поспати"

Баґдікіян твердить: „В дійсності Джансонова праця — це політика, його габбі — політика, а його відпочинок — також політика. Перебуваючи в Тексасі, він любить полювати і оглядати рогату худобу, але найбільше часу проводить у колі своїх приятелів за розмовою. І єдиним предметом розмов є політика і політика".

Крім згаданих вище найближчих неофіційних дорадників Президента, до них належать Клерк Кліффорд, губернатор Тексасу Джан Б. Коннелі, Джеймс Ров і Томас Коркоран.

До них належить також його дружина, Леді Бирд Джансон. Президент рахується з її думкою. Вона керує мільйоновим майном своєї родини і цікавиться фінансовими та політичними проблемами. Один приятель Джансона сказав, що коли Леді Бирд є проти чогось, то дуже тяжко переконати його, щоб він у цій справі зайняв становище „за".

Зовнішнє коло Президентових приятелів творять шість осіб: Дін Ачесон, Вілліям О. Даґлес, Джордж Бравн, Гомер Торнберрі, Бенджемін Коген і згадуваний уже Едвін Вайсел.

Президент вислухує своїх дорадників, але рішення приймає сам. Він бере під увагу те, що кажуть дорадники,довідується, що думають про дану проблему люди різних поглядів, а думає собі так: „Добре, знаю становище лівичного ліберала Рова, який є песимістом; знаю думку консерватиста й оптиміста Коркорана; тепер можу рішати".

Один із приятелів Президента так і заявив: „Він не шукає розв'язки тої чи іншої проблеми у своїх дорадників, бо її робить сам". Інші президенти знаходили у розмовах із своїми приятелями відпочинок, Джансон шукає в них можливости, відпочиваючи — працювати.

Л. Г.

СВОБОДА SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УН-Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

С. Риндик

ВЕСЕЛИЙ КУТ

(Оповідання Н. М.)

(1)

Так називається хутір, де я прожила свої дитячі роки. Коли я думаю про Україну, чи коли почую слово „Україна", в моїй уяві насамперед і відразу встає цей закуток рідної землі. Встає Тясмин, що приносив до нас свої чисті води, назбирані з незчисленних джерел вишневої Київщини. Встає могутня гребля, що перегородила йому дорогу й примусила розлитися широким плесом. І нарешті встають гіллясті верби! Вони з усіх боків обступили це плесо і задивилися в його дзеркало. Найчастіше ці верби привиджуються мені в шлюбних сукнях із густого жовтоцвіту котиків. Щовесни вони перетворюються в кадила пахощів, у джерела меду і в золоті цимбали бджолиного гомону. Отака моя Україна!

Химерна доля кидала мене по різних світах. Там я бачила багато доброго і гарного, але таких верб ніде вже не бачила. Так само ніде більше я не чула, як кумкають жаби, коли зачинає спадати денна спека і над водами плеса зносяться передвечірні віддихи полегші, наче тихі дрімки перед недалеким сном.

Але в цих моїх візіях найдорожчим самоцвітом сяє образ старенької Букатихи. Він панує над усім видивом Веселого Кута. І з ним лучиться тихий голос, що оповідав нам, дітям, казки за казками і переносив нас у чарівний світ фантазії. В уяві вітає недалека Бурмачиха, Змій Тугохан, Кирило Кожум'яка, Івасик Телесик, Коза Дереза, красні королевичі, змієні ковалі, що вміли кувати голоси, підголоси й приголоси, і багато чого іншого. В подяку за ці оповідання бабусі Букатихи я хочу бодай хоч коротенько оповісти й про неї саму.

Букатиха жила недалеко від нас, тільки по другім боці вулиці. Це була самітна вдовиця. Букату, свого чоловіка, поховала колись дуже давно і вже загубила лік рокам. Усім, хто питався, коли це було, відказувала однаково:

— Того, людоньки, не скажу, бо й сама не пам'ятаю.

А як хтось, цікавіший за других, допиртувався чогось більшого і приставав до старої, щоб таки пригадала собі, коли те було, та Буката защораз трохи причиняла до своєї звичайної відповіді:

— Як проминуло щось із двадцять років по його смерті, я сказала собі: так то гладко далі не піде. Я не маю такої голови, щоб пам'ятати, скільки ще тих років набіжить. Треба їх карбувати. І нарізала на кочержилні двадцять чи скільки тих карбиків. А потім ще кілька років відкарбувала. А потім забула, і пішла моя рахтиметика геть уся в бовдур. Бо коли я пізніше прийшла до пам'яті, то вже кочержилна не було: давно зламалося і згоріло в печі разом із карбами. А тим часом роки ідуть та йдуть, кінця-краю не маючи. Одні відходять, другі приходять. І вже чоловік не знає, чи воно було п'ятдесят років тому, чи шістдесят, чи скільки. Я вже, грішна, не знаю навіть, який він, мій небіжчик, царство йому небесне, був на образ і подобу. Часом приходить на пам'ять, але несила розпізнати, чи той самий, що був, чи не той.

У нашому закутку Букатиху називали більше бабою, а в очі бабусею. На своєму господарстві вона мала старого собаку Брешка і старого півня, що ніяк не називався, бо в тих околицях півні гуляли безіменно. Треба тільки сказати, що той півень виглядав бідний нужденно-пренужденно. На крилах, замість пір'я, мав голі колодочки, бо від тріпання чи від старости вся пабородь на них обсипалася. Було її ще трохи на хвостовому пір'ї і під шиєю. Півень мав одну ганч: як ходив, то одним крилом поров по землі. Баба казала, що одного разу скочив був до сусіднього подвір'я, а тамошній півень, страшний харциз, кинувся на нього, дзьобнув із усієї сили в крило і передзьобнув там якісь союзи. І з того часу півень тим крилом не орудував. За цю авантуру баба раз-у-раз сварила його:

— Я тебе, старого джигуна, туди не посилала. Треба було мати сором і шанувати старі кості, а не скакати на зальоти. Фе!

Чи півень розумів бабине ремство, тяжко сказати. З його очей не видко було, що саме він думає, бо шкура коло них стягнулася і виперла баньки трохи надвір. Від цього півень став вирлооким і виглядав бовванувато. А все докупи — голі колодочки замість пір'я, тягнене по землі крило і вибалушені очі, справляло прикре враження. Прикро було дивитися на таке каліцтво, і очі самі відверталися. Але баба дуже жалувала старого півня і сумлінно та пильно доглядала за ним. Був завсіди нагодований і напоєний.

Він уже не піяв. Може не мав сили, а може на старість затратив услкий потяг до мистецтва і вже не мав ніякого надхнення до співів. А може через бабу. Це найшвидше, бо вона гуркала на нього, коли він часом забувався і пробував кукурікнути. Часом стара звичка пробуджувалася в ньому. Особливо, коли десь у сусідів зривалося до неба голосне й зухвале піяння. Тоді віковічна традиція брала верх, і бабин півень вискакував на перелаз, тріпав одним крилом і випускав із себе якісь виголоски, сильно дрантиві, — не то кигикання, не то курликання, не то я не знаю що.

— І чого б я пхався до не свого діла?! — кричала тоді на нього баба: — Щоб із нас кури сміялися? Схаменися, стариґане! Не смішися і нам сорому не роби. Онде ціла вулиця регочеться. А киш-ш-ш!

Не знати, як довго жив би той півень, коли б умер своєю смертю. На жаль, він бідака умер передчасно. Загинув із насильницьких рук „красной ґвардії" Леніна. Повз бабине подвір'я проходив якийсь загін цієї ґвардії. Побачивши півня, старшина приказав зловити його. Та коли вояк, несподівано напавши на півня, схопив його і побіг до своїх, то старшина, глянувши зблизька на страшного птаха, крикнув:

— Брось! Ето нє пєтух, а чьортово атродьє. Унічтожіть!

І той бузувір тріпнув півнем об землю, станув чоботом на голову і розчавив її.

Букатиха сплеснула руками і голосно заплакала. Обливаючись сльозами, підобрала півня, викопала під тином на городі яму і поховала його. А закопуючи, проклинала вбивника:

— Бодай тебе, люципере, перша куля не минула!

І бабин проклін з'їстився. За якийсь час селом залунали стріли. Це повстанці впали на тих драпіжників і вигубили їх доноги.

Із бабиного товариства залишився ще старий Брешко, чи Жучок, як його часом баба називала, коли була ласкавіша. Він був на багато старший від півня. Вже не гавкав, мало ходив, а як день, так ніч лежав у своїй буді. Видко було, що збайдужнів до всього, бо ніколи не махав хвостом. Як відомо, собачий хвіст — найчутливіший реактор на знадвірні враження і непомильний показник душевних переживань, настроїв і намірів, якщо взагалі можна говорити про такі категорії собачої природи.

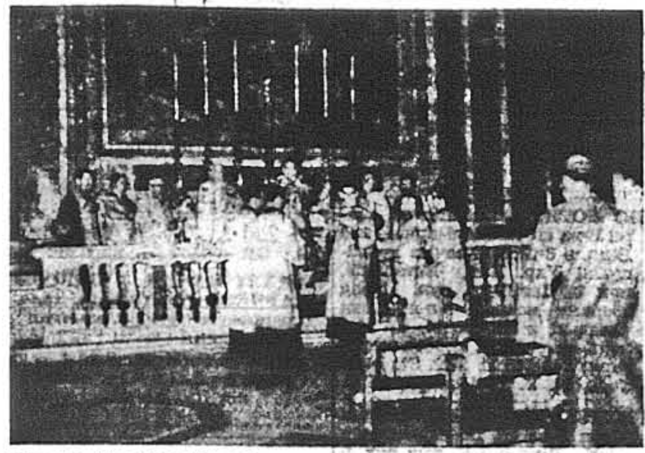
Тільки часом, коли баба сідала на призьбу, Брешко кліпав оком, вилазив із буди, підходив ближче і лягав недалеко від баби. За старим собачим звичаєм він мусів був бодай коли-не-коли відгукнутися на гавкоти з найближчої околиці, але цей обов'язок він давно занехав і викинув із ужитку. Правда, траплялася часом несподіванка: мабуть, цілком відрухово, без попередньої надуми Брешко схоплювався і викидав із себе два-три гавки. Старечим, нездалим голосом, позбавленим усяких тембрів. Це були самі хрипи-рипи, шипіння і шуми, що зовсім не пасували до собачих дзвінків уздовж вулиці.

(Далі буде)

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ

ТЛО І ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОДІЙ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Під час Служби Божої з нагоди 50-ліття священства архиєпископа Івана в базиліці св. Петра біля престолу з мощами св. Йосафата. Кардинал Йосиф Сліпий стоїть посередині звернений лицем до людей, як один з діяконів читає св. Євангеліє. Біля Кардинала зліва стоїть о. д-р М. Сопуляк з Едмонтону, який сослужив. Перший зліва (в епітрахилю) монсіньйор о. д-р М. Марусин. У першому ряді в лавці стоїть єпископ Ярослав Ґабро з Шикаґо.

ність Ватикану, його історія та свідомість його неперевершеного морального впливу в світі становлять тло кожної події, що там відбувається.

Очевидно, що кожний українець з тим більшим напруженням і зацікавленням очікував того, що мало статися: інсталяції українського кардинала. В усій бо багатющій в події історії цієї столиці християнського світу українці займали досі досить далеке місце. Донедавна їх там — можна б сказати — взагалі не було; були рутенці. Ще й сьогодні міжнародна преса в своїх повідомленнях допускається у відношенні до Українських Церков та українських справ у Ватикані всілякої, часом неймовірної, плутанини. Цим разом у подіях, що мали заіснувати, Україна була ясна і недвозначна — в розмовах, у місцевій пресі, в документах і сподіваннях. Дальші події того пам'ятного тижня це більше ніж потвердили.

Напередодні великої події

Своєрідним попередженням інсталяції фактично четвертого з черги, але по назві мабуть першого українського кардинала, разом із 26 іншими, була Служба Божа, яку відправив новонайменований кардинал Йосиф Сліпий з нагоди 50-ліття священства архипастиря скитальців, архиєпископа Івана Бучка в неділю 21-го лютого в Базиліці св. Петра при вівтарі з мощами св. Йосафата.

Ми не певні, чи в тій базиліці, збудованій на гробі св. ап. Петра, є ще мощі якого іншого святого, але факт, що там спочивають мощі українського святого, говорить своєю історичною мовою.

Короткий опис цієї урочистости вже був поданий у „Свободі". Згадаємо тільки одну подробицю:

Служба Божа в українському обряді мала закінчитись о 12-ій год. вполудне, але вона дещо протягнулася. В кожному разі, точно о год. 12-ій, саме в тій хвилині, коли виголошував свою проповідь кардинал Йосиф Сліпий, в базиліці рознісся могутній гомін органів. Кардинал на хвилину замовк, мабуть, очікуючи, коли той гомін стихне. Коли ж він не стихав, Кардинал продовжував проповідь, змагаючись своїм чистим і чіткими голосом з звуками органів. І враз насунулась думка: ні, цього українського Архипастиря, праця, постава і терпіння якого належать — як сказав Папа Павло VI — до історії віків, ніхто й ніщо не може зупинити й заглушити, якщо він вирішить сказати своє слово!

(У черговому числі: **Українець стає кардиналом**).

● **Німця Вольфґанґа Зіґфріда Льоца** і його дружину арештували в Каїро, як ізраїльських шпигунів. Єгипетські власті зробили з ними публічне переслухання на телевізійному видовищі: арештовані признавалися до вини, „каялися" за совєтським зразком та оскаржували ізраїльські власті, які нібито їх підманули.

● **30-річний югославський професор** Михайло Міхайлов став предметом нагінки збоку югославської комуністичної партії за проголошення в журналі „Дельо" оповідання „Московське літо" про пекло совєтських концтаборів. Сам Тіто накинувсь теж на Міхайлова, який нібито очорнює совєтську революцію. Редактора того журналу вже звільнили, а названого письменника теж мають вигнати з університету, де він викладає слов'янську літературу.

Д. Шмаґала переобраний на голову Клівлендської Округи УНС

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Стефанію Боґанек, Володимира Владику і Івана Поповича.

Після виборів гол. секретар Я. Падох виголосив організаційну доповідь про стан УНСоюзу, його минулорічну працю та уділ в ній клівлендської округи. Минулий рік був присвячений відміченню 150-річних роковин з дня народження патрона УНСоюзу, Тараса Шевченка та 70-річчю УНСоюзу. Шевченківський рік здобув непроминаюче відмічення в пам'ятнику Кобзаря у Вашинґтоні, який подібно, як стотисячний український похід на столицю, був у великій мірі ділом наших союзових рук і жертвенности. Ніяка критика не змінить фактів: пам'ятник і український день у Вашинґтоні це був величезний успіх української громади в ЗДА й всі інші дійсні і вишукані занедбання чи помилки це краплі води в океані. Наше союзове сімдесятиріччя ми відмітили також видачею першого тому англомовної Енциклопедії Українознавства, яка також ввійде в історію труду українців поза Україною, як історична подія. Менші успіхи приніс нам ювілейний рік в ділянці організаційній, бо замість намічених 7.000 ми здобули тільки кругло 4.500 нових членів. В цім, новім, передконвенційнім році слід всі сили звернути на розбудову УНСоюзу, щоб здійснити нашу мету: доведення бодай одної української організації поза Україною до ста тисяч членів!

Гол. секретар з признанням згадав, що всі 16 Відділів клівлендської округи здобули в минулому році бодай декількох нових членів. Десять місцевих діячів за свою працю будуть нагороджені ювілейною почесною відзнакою УНСоюзу роботи мистця Петра Холодного, а саме: золотою проф. Роман Чучкевич, срібною Григорій Кисіль, Микола Задорецький і Микола Бобечко, а бронзовою Андрій Стецяк, Олена Маґер, Станислав Мотрович, Катерина Мураль, Володимир Владика і Михайло Сентій. Обласний організатор В. Гірняк в своїй доповіді з'ясував світла і тіні організаційної праці округи та намітив плян дальшої праці. Він запропонував всім Відділам округи їх цьогорічні квоти нових членів, в межах окружної квоти 450 членів. Делеґати Відділів прийняли цю пропозицію. Після цього в дискусії, в якій брали участь численні приявні, обговорено різні громадські та організаційні справи, а саме участь місцевих діячів в секретарсько-організаційному курсі на „Союзівці" в червні ц.р. та в місцевому окружному курсі, приявности всіх урядовців Відділів на зборах округи, членство всіх відділів в УККА та точного вплачування вкладки і пожертв на УНФонд, будови союзових домів, пожертв на народні цілі, набуття Енциклопедії Українознавства для бібліотек та різних побажань до головної канцелярії УНСоюзу. Збори закінчилися пізно в ніч подякою проф. Папа усім приявним за участь і речеве відношення до всіх проблем, заторкнених на зборах. Перевибраний голова округи Д. Шмаґала подякував за вибір, підмітив, що гол. радний має обов'язок підкоритися волі загалу, хоч волів би, щоб хтось молодший його заступив, та щиро подякував проф. Папові за взірцеве переведення зборів.

Спрінґ Велі в поклоні Кардиналові Йосифу

неділю 28-го лютого силами місцевої української громади в Спрінґ Велі, Н. Й., відбувся урочистий концерт в пошану Його Еміненції, Верховного Митрополита Ісповідника — Йосифа Кардинала Сліпого.

Програма складалася з доповідей англійською та українською мовами, першу виголосив Всч. о. Теодор Богольник, парох української католицької церкви свв.Петра і Павла, другу — мґр Осип Федорика.

Спогадом про зустрічі з Митрополитом Ісповідником поділився зі слухачами Роман Патрило.

Діти української суботньої школи під проводом учительки Анни Іваник виконали старанно сценку пера Леоніда Полтави — „Поклін Україні", з декламаціями та хороспівом.

Окремі вірші рецитували учні: Леся Дмитришин, Діяна Іваник, Петро Семків та Ігор Волянський. Вірш укладу Я. Марії Косович „Митрополитові" продеклямував Тарас Волянський.

Сольоспів співачки Галини Стельмащук при власному акомпаніяменті дав нагоду глядачам прослухати надхненну „Аве Марія" Шуберта.

Молитву з „Неофітів" Шевченка, в перекладі на англійську мову Ватсона Кірконеля, прочитав з експресією Андрій Стельмащук при музичному супроводі п-ні Галини Стельмащук.

Мішаний хор під керівництвом Олега Волянського відспівав „Отче наш" Новохатського зі сольоспівом Андрія Стельмащука, „Боже Великий, Єдиний" Лисенка-Кошиця та псалом Бортнянського „Блажен муж" з солістами: Людмилою Волянською - сопрано, Маріянною Трусевич — альт, Андрієм Стельмащуком - тенор і Іваном Пелаком — баси.

аповідав інж. Осип Садницький.

Наша невелика громада була глибоко зворушена приявністю серед гостей професорського складу Академії Св. Діви Марії зі Словтсбурґу під проводом Всчч. о. д-ра Василя Федиша та Сестри Настоятельки Созонти.

На закінчення організатори імпрези дякували присутнім за численну участь.

Збірку в сумі 150 дол. переведену попереднього тижня, вислано на Фонд Кардинала.

Л. В.

Повідомлення Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці

20-го лютого відбулись збори Головної Управи Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці на яких в приявності усіх членів обговорено і вирішено такі загально-суспільні справи:

1. Військова Малярська Виставка.

Заходом філядельфійського Відділу ОбВУА під проводом дир. Миколи Алексевича відбулась у Філядельфії виставка військових малярських праць артиста-маляра Леоніда Перфецького. Виставка тривала повних 8 днів і притягнула велике число глядачів, зокрема шкільну молодь, яка вперше мала змогу оглядати баталістичні малюнки учасника визвольних змагань Леоніда Перфецького. Ця виставка буде повторена в Ню Йорку під патронатом Літературно-Мистецького Клюбу при 140 вулиці і 2-ій Авеню від 21-го березня до 4 квітня.

Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців закликає український загал, зокрема шкільну молодь, відвідати цю виставку та запізнатись з найновішою українською воєнною історією. Як зачуваємо, маляр Леонід Перфецький зачав працювати над більшим баталістичним твором і будемо раді бачити його вплив на наших молодих адептів малярства.

2. Пропам'ятна відзнака 50-ліття УСС.

З нагоди 50-ліття вимаршу першої боєвої сотні Леґіону УСС ОбВУА видало пропам'ятну відзнаку 50-ліття УСС. Управненими до відзнаки є тільки усі бувші члени Леґіону УСС, котрі вступили до Леґіону між 1-им вереснем 1914 року і 31-им жовтнем 1918 р.

По погибших або померлих УСС має право одержати відзнаку їхня рідня. В поданні треба подати дату народження та день вступлення до Леґіону УСС і короткий життєпис.

3. Роздача Пропам'ятної Відзнаки.

З огляду на це, що 1-го і 2-го травня відбудуться загальні збори УСС, рішено, щоб роздача пропам'ятної відзнаки 50-літтяУСС відбулась особисто під час цього з'їзду.

Тим УСС, які не зможуть прибути на з'їзд, відзнаки будуть переслані окремо.

По інформації в справах з'їзду УСС звертатись до: д-р Сава Никифоряк, Станиця Братства УСС, 142 — 2 Аве., Ню Йорк, Н. Й.

4. Вісті Комбатанта.

Український військовий журнал „Вісті Комбатанта" буде згідно з ухвалою нарад усіх комбатантських організацій ЗДА і Канади, відбулись в суботу 20-го лютого у Філядельфії, поширений та виданий в двох мовах. Управа ОбВУА звертається до всіх ... ського громадянства, щоб своєю передплатою цього одиного військового журналу, ... своїх членів та усього україн... своїми пожертвами, оголошеннями і авторською співпрацею, помогли нам поставити цей журнал на належну висоту. Пренумерату, пожертви та оголошення просимо слати на вище подану адресу ОбВУА.

5. Жіноча Секція.

Жіноча Секція створена при першому відділі ОбВУА у Філядельфії виказала незвичайно позитивну працю і тому Головна Управа доручає усім своїм відділам творити у себе подібні допомогові Жіночі Секції, які візьмуть участь у слідуючому з'їзді ОбВУА, як окремі організовані станиці.

6. Членство.

Управа ОбВУА звертається ще раз з закликом до усіх бувших вояків українців, які залишились ще поза нашою організацією, щоб вони вступили в ряди ОбВУА та спільно несли тягар громадської та організаційної праці.

Не тільки видання військового журналу, Сусп. Служба, але і громадська праця вимагає від нас повного об'єднання сил.

Коли хочемо готовитись до світового конґресу українських комбатантів, то кожна краєва організація мусить бутисильна та з'єднана.

В усіх справах відносно членства звертатись на вгорі подану адресу.

Головна Управа ОбВУА

ШАРЛЬОТТА ОРДАССІ-БАРАНСЬКА,

солістка Метрополітальної Опери, яка виступатиме в опері „Катерина", що її ставить Український хор ім. Т. Шевченка у Клівленді 14-го березня ц.р.

ХРОНІКА „СОЮЗІВКИ"

Субота й неділя, 16-17 січня 1965, відбувалися на „Союзівці" Лещетарські Змагання, влаштовувані Карпатським Лещетарським Клюбом. Увечері в суботу була Товариська Зустріч із спільною вечерею і потім забавою.

Субота й неділя, 23-24 січня: Зустріч родини адв. Івана Флиса з дітьми і приятелями. Молодь санкувалася на Союзівці, старші відбували лещетарські змагання на лещетарських теренах і скічнях в сусідстві „Союзівки".

Субота і неділя, 6-7 лютого: З'їзд Відділів Української Католицької Ліґи із стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі і Коннектикат. Були лещетарські змагання,увечері в суботу вечеря і товариська забава. Службу Божу в неділю в каплиці св. Володимира на Союзівці відправив Впр. о. Любомир Гузар.

Субота, неділя і понеділок, 20, 21 і 22 лютого: Зимовий карнавал Українсько-Американської Ліґи Ветеранів, як Товариська зустріч членів пластового Куреня „Чета Крилатих". В суботу була забава при звуках оркестри. В неділю ранком Службу Божу відправив Впр. о. Любомир Гузар. Увечері в неділю висвітлювано фільм про Голівуд.

Субота й неділя 27-28 лютого: Товариська зустріч колишніх студентів нюйоркських університетів під проводом п. Йосифа Шминдака.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в суботу, 13-го лютого 1965 року по важкій недузі, з Волі Творця, відійшов у Вічність наш Найдорожчий БРАТ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п. Остап Климкович

на 66-му році життя, народжений в Жидачеві на Україні.

Похорон відбувся в середу 17-го лютого 1965 р. з церкви св. Юрія в Едмонтоні, Канада.

Полишив в невимовнім горю:
дружину — СОФІЮ
синів — ЮРІЯ І БОГДАНА
невісток — ВІРУ І НАТАЛЮ
та дві внучки — ЛІДУСЮ І ТАНЮ

●

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
буде відправлена в церкві Непорочного Зачаття в Дітройт, Міш.

Важким сумом і жалем прибиті:
ОЛЯ з КЛИМКОВИЧІВ САВЧУК — сестра з мужем ВАСИЛЕМ
ЛЮБА — МИРОСЯ І МАРТУСЯ — сестрінки в Дітройті
брат МИРОСЛАВ з родиною в Шикаґо
брат ЯРОСЛАВ з родиною на Україні
і братова ГЕНЯ із сином ІГОРЕМ на Україні

Клюб Круглого Стола в Ню Йорку

зі смутком повідомляє про смерть свого члена

✝

ЛЕВКА ЧИКАЛЕНКА

який помер 7-го березня 1965 р.

УПРАВА КЛЮБУ

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. ВАСИЛЯ РИЖЕВСЬКОГО

15.00 долярів складає на ФОНД ВИДАННЯ АЛЬМАНАХУ УСС-ів

Роман ПАДКОВСЬКИЙ

Михайло ТРОЩУК
Шикаго, Ілл.

ПРИБУТКОВИЙ ПОДАТОК (INCOME TAX)

(5)

Податок за календарний рік, узятий на основі показника, виданого Федеральним Податковим Урядом на 1964 рік:

Від суми $2,000.00	$ 325.00
Від суми $ 745.00, 17.5%	$ 130.38
Податок за 1964 рік	$ 455.38
Працедавець стягнув з платні федеральний податок в календарному 1964 році в сумі	$ 450.00
Доплата Федеральному Податковому Урядові	$ 5.38

Метода (б). Мінімальне стандартне відтягнення.

Річний прибуток	$7,050.00
М.С.П. $200 на чоловіка і дружину плюс $600 ($100 на кожну особу)	$ 800.00
Залишилось	$6,250.00
6 осіб в родині ($600 на особу не підлягає оподаткуванню)	$3,600.00
Сума, що підлягає оподаткуванню	$2,650.00
Податок:	
Від суми $2,000	$ 325.00
Від суми $ 650 — 17.5%	$ 113.75
Податок за 1964 рік	$ 438.75
Працедавець стягнув з платні федеральний податок у календарному 1964 році в сумі	$ 450.00
Зворот від Федерального Податкового Уряду	11.25

Щоб обчислити податок за допомогою третьої методи т. зв. „Поіменні витрати", треба взяти під увагу ті витрати, що їх ми подали в прикладі „Видатки в 1964 році".

Ліки: Податковий закон дозволяє відтягати суму, витрачену на ліки, особам у віці нижчому за 65 років тільки тоді, коли різниця перевищує 1% від річного оподаткованого прибутку. В нашому прикладі річний прибуток становить $7,050. 1% від цієї суми дорівнює $70.50. Видатки на ліки, як ми заподали, виносили $150. Отже, сума, яку можна відтягнути на ліки, дорівнює ($150.00 — $70.50) ... $ 79.50

Заплачено лікарям	$ 500.00
Разом	$ 579.50

Одначе, суму $579.50 на основі податкового закону не береться під увагу, — її треба далі поменшити сумою, що дорівнює 3% від річного оподаткованого прибутку, або 3% від суми (в нашому прикладі) $7,050 ... $ 211.50

Суму лікарських видатків, яку дозволяється відтягнути ... $ 368.00

Отже, як бачимо, з первісних сум, витрачених на ліки і лікарів, що дорівнювали разом $650, тільки $368 дозволяється відтягнути особам у віці нижчому за 65 років.

Особам у віці понад 65 років або особам, що їх батьки мають понад 65 років, та тим особам, що покривали лікарські витрати за своїх батьків, податковий закон узгляднює повні суми лікарських витрат без зменшення 1% і 3%.

Поіменні витрати.

Лікарські витрати (з повищого рахунку)	$ 368.00
Церква	$ 200.00
Червоний Хрест	$ 20.00
Інші харитативні організації	$ 50.00
Відсотки від морґеджу (відсотки, що відносяться до тої частини будинку, де ви мешкаєте, дозволяється включити в „Поіменні витрати")	$ 200.00
Відсотки від купна авта на кредит	$ 150.00
Податок від будинку (реальностевий), що відноситься до тої частини будинку, в котрій ви мешкаєте, дозволяється включити в „Поіменні витрати"	$ 100.00
Податок від закупів (харчі, одяг, бензина)	$ 250.00
Вкладка до юнії	$ 60.00
Разом	$1,398.00

Метода (в). Поіменні витрати.

Річний прибуток	$7,050.00
Поіменні витрати	$1,398.00
Залишилось	$5,652.00
6 осіб на утриманні (600 на особу не підлягає оподаткуванню)	$3,600.00
Сума, що підлягає оподаткуванню	$2,052.00
Податок:	
Від суми $2,000	$ 325.00
Від суми $52 — 17.5%	$ 9.10
Податок за 1964 рік	$ 334.10
Працедавець стягнув з платні федеральний податок в календарному році в сумі	$ 450.00
Зворот від Федерального Податкового Уряду	$ 115.00

ПЕРЕД ДЕСАНТОМ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ЗДА В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

На декілька днів перед висилкою з'єднань морської піхоти ЗДА з Окінави для охорони військових баз у Півд. В'єтнамі Корпус морської піхоти відбув великі десантні маневри на побережжях Каліфорнії. В маневрах брало участь понад 20 тисяч вояків з танками, кораблями й човнами.

СТЕЖНИЙ ЛИСТ „ЛЬВОВА"-КЛІВЛЕНД

(В 15-річчя народин і праці)

Минулої осени Українсько-Американському Спортовому Клюбові „Львів", у Клівленді, Огайо, сповнилося п'ятнадцять років життя й тіловиховної праці.

Що треба знати про ювілята? Заснований пізньою осінню 1949 р. клівлендський клюб проіснував перших три роки (1949-1952) більше або менше опертий на місцевий Відділ ООЧСУ, який придбав йому перший спортовий виряд. Перша назва клюбу була: „Орлик". 1953-ій рік звів спортовців з місцевим Відділом СУМА ім Б. Хмельницького. Того року клюб виступав публічно під фірмою: „С.К СУМА". Рішенням Загальних Зборів 1954 р. клюб став самостійною одиницею, під назвою: Українсько-Американський Спортовий Клюб „Львів", у Клівленді — і під такою фірмою існує дотепер. Барви клюбу: зелено-білі. При клюбі діють, або діяли, 5-7 секцій.

Якщо мова про найвищі технічно-спортові здобутки, що приносять звання чемпіона, то вони в поодиноких ланках клюбу виглядають так:

Футбол: чемпіонат стейту Огайо рр. 1951 і 1961; перше місце в сімковому турнірі, на залі, в Клівленді (1961); чемпіонат Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, Північ (Шикаґо, 1955). Змагуни „Львова": В. Древницький, С. Гіщинський, М. Петрика, Б. Гурин, Ю. Капустянський і інші успішно змагалися у збірній одинадцятці Клівленду, що в різні роки виступала проти відомих у цілому світі дружин, як „Борусія" — Дортмунд, ФФБ — Штутґарт, „Рапід" — Відень, чи високоцінена й популярна в Клівленді „Україна" — Торонто. Член „Львова", Зенон Кассараба, був головою Футбольної Ліґи Клівленду й, як такий, виступав у ролі „майстра церемоніялу" в час виступів названих футбольних потуг у нашому місті. Рекорд довготривалого керівництва ланки держить „практичний ідеаліст" — Іван Жиґа.

Наших найменших футболістів, від часу зорганізування їхньої дружини (1963 р.) веде й сам „власноніжно" тренує Мирон Радзикевич. Рекордовим (у розумінні українському й американському) секретарем „Львова" є мґр. Степан Маланчук. На невдячному пості клюбного господаря Петро Байко проявляє гідну наслідування „практичну любов" до нашої молоді та її спортового діла.

Відбиванка „чоловічого роду" найкраще процвітала в рр. 1959 і 1960. Тоді „Львів" був безконкуренційним чемпіоном місцевої Ліґи „Борд ов Едюкейшин", а 1960 р. здобув звання першуна цілої приозерної смуги Ірі (імпреза, під покровом Американської Атлетичної Юнії). Дружина стоїть і паде в залежності від присутності і праці її провідника — Ілька Войтини й капітана — Маріяна Вирсти. Жіноча відбиванка, в якій обидві ці ролі повнила невтомна Ірка Барнич-Дубас, чваниться здобутим чемпіонатом СУАСТ-Північ, у Шикаґо, р 1963.

Теніс, який у середині 1950-их років „покликали до життя" ветерани — дир. Я. Попель і мґр. Ст. Мішкевич, знаходиться на добрій дорозі наздіґнати українську тенісову верхівку. Наймолодший змагун цієї ланки, Андрій Попель, 1962 р. був абсолютним (в обидвох вікових категоріях) юніорським чемпіоном Української Спортової Централі на Америку й Канаду. На американському терені Клівленду Андрій належить до чоліних юніорів, а його назвище (читай: ракета) вже навіть „робило наголовки" в найбільших американських газетах міста.

Пінґ-понґісти (-тки) „Львова" здобули один юніорський (Богдан Гришко, 1957) і два жіночі індивідуальні чемпіонати СУАСТ - Північ (Галина Завадівська, р. 1956, та Ірина Дубас, 1957).

Шахісти презентують свого довголітнього капітана — Михайла Паруту, який 1956 р. здобув „овпен челендж кап" міста Клівленду.

Легко-атлетику „Львова" задержуємо на кінець — як справжнього перегонового коня клюбу й його гордість. Може хтось доказувати свою первородність у нашій легкоатлетиці, факт є фактом, що колискою справжньої української легкоатлетики на цьому підконтиненті після поселення політичної еміґрації є Клівленд, докладніше: УАСК „Львів". Від перших чемпіонатів УСЦАК, 1959 р. й по сьогоднішню днину примат чоловічої легкоатлетики „Львова" постійно триває, а в загальній пунктуації (чоловічих, жіночих і юніорських конкуренцій) наш ювілят щойно минулого, 1964-го року мусів здати примат іншим — і то тільки через дискваліфікацію (переможної) штафети клівлендських „львов'янок".

Можна без перебільшення твердити, що супремація „Львова" в легкоатлетиці збудила здорову „клюбну злість" — амбіцію, та штовхнула до праці й поступів інші організації — зокрема Пласт і СУМ Америки й Канади.

Крім примату на українському терені легкоатлетика „Львова" робить свою пропаґандивну роботу назовні: шість дотеперішніх матчів „Львова" проти місцевого литовського клюбу „Жайбас" (блискавка), за чашу цього клюбу, принесли нашим хлопцям і дівчатам стільки ж перемог.

За цей короткий час клюб-ювілят виховав не тільки генерацію змагунів (-ок), але й перших виховників. Минулого року до чемпіонатів УСЦАК підготовляв „львов'ян" уже вихованець нашого клюбу, змагун Орест Стецяк.

Все це велика заслуга тренерів — Ірини Дубас, та Антона Яцишина. Як „сіру еміненцію в тіні", що підготовляла — організувала змагання, треба згадати знавця і промотора легкоатлетики на терені УСЦАК — мґра Степана Маланчука.

Кошиківка й лещетарство „Львова" не мають на своєму конті якихось перемог.

На закінчення цього „стежного листа", з даними про УАСК „Львів" — Клівленд заскочимо читачів заявою, що не здобуті технічно-спортові успіхи, тільки щось інше є окремою признакою амбіцій і дороговказу для „Львова". Є нею **морально ідейна постава** супроти нашої спортової влади й нашого тіловиховання. Нині вже впоминаються за право влаштовувати імпрези УСЦАК на своїх „оселях" — „Львів" у самих початках добровільно зголошувався влаштовувати імпрези в цих „непопулярних спортах", не мавши ні оселі, ні цента в касі, ні виглядів на покриття дефіциту з таких імпрез. З кіл „Львова" завжди виходила якась ініціятива, якась ідея в ідеологічних і організаційних справах нашого тіловиховання в діяспорі. Голова УСЦАК 1959 р. інж. В. Левицький на заключному апелі після перших легкоатлетичних чемпіонатів (тоді ще тільки юніорів), у Клівленді, не дарма поклав „Львів" за взір до наслідування для всіх наших спортових клюбів на еміґрації.

Очевидно: все роблять люди ... Потім прийшли декілька „худих років": деякі з нових людей у проводі не прив'язували ваги до „не-футбольних" спортів, деякі цю ваґу просто „відв'язували". Але треба вірити, що це тільки прикрий виняток від правила ранішої постави „Львова", та що швидко про „Львів" почуємо знову слова похвали. Щоб заокруглити табелю зусиль і здобутків, слід згадати, що з-поміж дотеперішніх голов клюбу рекорд жертвенности побив мґр. Ярослав Говикович, який двічі латав касовий дефіцит датками по $500 (не враховуючи дрібніших пожертв). Чимало труду й гроша в свою футбольну ланку вложив Іван Жиґа, який в один час вів працю без проводу, що тоді практично не існував.

Під цю пору пекучою проблемою дня є здобути для футболістів змогу відбувати змагання на загородженій площі, з правом продавати квитки вступу, та придбати клюбові справжню домівку (дотеперішня надається тільки до „засиджень". Якщо теперішній голова — проф. Роман Чучкевич виведе клюб з дотеперішнього „дому неволі" — він буде проголошений „почесним Мойсеєм" нашого спортового „Львова".

О. Гайський

Гаківкові першості світу в Тампере

Впродовж цього тижня відбуваютбся в Тампере, малому місті Фінляндії, світові першості гаківки. На новозбудованому льодовому стадіоні, якого назвали фінляндці „Яахалі" („Льодовий Палац"), вирішується тепер чемпіонат світу поміж восьми найсильнішими країнами в гаківці: Швецією, Канадою, СССР, Чехословаччиною, ЗДА, Фінляндією, Східньою Німеччиною та Норвеґією. Стадіон може помістити десять тисяч глядачів, але тільки 1,700 з них мають сидячі місця, які призначені виключно визначним гостям, журналістам, фоторепортерам та репортерам радія і телевізії. Під гаківковим стадіоном заложено близько 12,000 м рур, які мають охолоджувати лід, так що напевно, без огляду на температуру дня, поверхня грища буде твердою і в найкращому стані.

Першості триватимуть від 4-го до 14-го березня. Перша група, вісімка вичислених потуг гаківки, змагатиметься постійно на стадіоні в Тампере, натомість друга вісімка — група „Б" відбуде свої розгри за 9-те до 16-того місця в других містах Фінляндії, а саме в Порі, Раума, Турку і Хямеклінна. Хто має вигляди здобути чемпіонат світу в гаківці у цьому році? Дружина СССР хотіла б повторити свої раніші успіхи, але цим разом і канадійська збірна під проводом священика о. Давида Бауера є значно сильнішим суперником. Після невдач канадійських репрезентантів в Інсбруку цю дружину, базовану на вісімці змагунів з Вінніпеґу, значно скріплено. Про це належно подбав молодий парох і професор університету о. Бауер. Збірна Чехо-Словаччини виявилася теж сильною дружиною у ряді товариських міжнародних змагань.

ТАРЗАН, ч. 5363. Тарзан турбується ...

Коли люди були вже ув'язнені, Тарзан похмуро промовив: „Мені жаль, що я програв... Я був зовсім безрадним проти цього малого чоловічка!"

— Це було фантастично! — роздумував д-р Бейтс. — Та, можливо, що він здобув був силу тим, чого напився з посуди?

— Саме так! — вмішався Могутній. — Чи ви хотіли б пізнати секрет?